

Verlag uitwisseldag Mariene Monitoring 19 mei 2016

Op 19 mei kwamen professionals vanuit Rijkswaterstaat en kennisinstellingen bij elkaar om kennis uit te wisselen. De uitwisseldag stond vandaag in het teken van lessons learned uit mariene projecten en de verbinding tussen projectmonitoring met landelijke monitoring.

Ingeborg van Splunder start als trekker van het Platform Mariene Monitoring met een toelichting op het platform voor de nieuwkomers. Het doel van het platform is om zo veel mogelijk mariene projecten met elkaar te verbinden om kennis en ervaringen te delen. Daarnaast is het doel om de data beter te benutten en bredere toepassing mogelijk te maken naast bruikbaarheid in projecten.

Lucie Terwel begeleidde samen met Ingeborg de uitwisseldag

NKWK - Dennis van Schaardenburg

In dit programma werken partijen uit de gouden driehoek samen (zie www.nkwk.nl). Er zijn verschillende onderzoekslijnen, data is er een van. Hierin wordt gewerkt aan het koppelen van data en modellen, en 'links' leggen met andere stakeholders met behoeften aan kennis die uit deze data gegenereerd kan worden om zo de herbruikbaarheid te verbeteren. Dennis heeft de kustviewer als casus ingebracht. Hij zal ons op de hoogte houden.

Sebastiaan Quirijns - Kustgenese 2.0

Het doel van Kustgenese is om tot een structureel en duurzaam evenwicht voor het kustonderhoud te komen. Kustgenese 2.0 werkt aan het antwoord op de vraag hoeveel, waar en wanneer en hoe zand langs de kust aangebracht moet worden. Daarbij wordt ook gesproken met de markt. Hoe kunnen we zo efficiënt mogelijk zand aanbrengen langs de kust? Er zijn verschillende thema's binnen kustgenese: lange termijn kustonderhoud, ecologie, ruimtelijke ontwikkeling en economie en daarnaast wordt onderzoek gedaan binnen een aantal (lopende en nog op te starten) projecten.

Petra Damsma - ecologisch suppleren

Voor ecologisch suppleren komt een convenant voor met de natuurorganisaties en bevoegde gezagen. We hebben veel geleerd over het effect van 1 suppletie op 1 plek (Ameland). We zoeken nu naar een manier om de kennis over langere termijn en groter gebied.

Kees Borst - Emodnet

In Emodnet zijn kennisportalen van Europese onderzoeksprojecten gebundeld. Er is een

zogenoemde 'data ingestion call' uitgegaan, om data mbt de effecten van windparken op zee te verzamelen en breder beschikbaar te maken. Het doel is stroomlijnen van data van externe leveranciers aan Emodnet portals.

Joel Cuperus - Hydrologisch Lab Rijkswaterstaat.

Het lab geeft advies over hoe en wat te bemonsteren en beoordeelt het werk van opdrachtnemers. Het lab stuurt aan op het standaardiseren van de RWS data. Voor het analyseren en rapporteren van data verzorgt het lab standaardmethodes conform TWN en Europese standaarden heeft. Ze controleren ook de kwaliteit van de data, waardoor de betrouwbaarheid en kwaliteit van de dataset gegarandeerd wordt. Het lab kan ingeschakeld worden door iedereen binnen RWS.

Stand van zaken afspraken vorige uitwisseldag

Lucie Terwel legt na deze presentaties de verbinding met vorige uitwisseldag. Er zijn toen goede acties bedacht om verbinding te verstevigen tussen projectmonitoring en MWTL monitoring. Lucie vraagt aan Jeanette Plokker of die afspraken goed nagekomen worden. Jeanette geeft aan dat het vrij bepalend is voor hoe de routes binnen RWS worden gelopen voor het verzamelen van reguliere kennis en monitoring versus het verzamelen van projectkennis en monitoring. Die zijn wel wat dichter naar elkaar toe gekomen. Het hangt vooral samen met of mensen elkaar kennen. De bewustwording is in ieder geval in gang gezet.

Jeannette spoort ons aan om gebruik te maken van het netwerk. Als je niet weet hoe je een bepaalde vraag wilt beantwoorden, zoek elkaar dan op. Respecteer elkaars kennis en expertise, maar ga niet zeggen waar je wel en niet van bent. Ga niet te veel nadenken over de vraag 'is het kennis of informatie?' Probeer vooral pragmatisch te zijn en zoek de route die het meest efficiënt is.

Lunch in de zon bij strandpaviljoen Oscar's

Vervolgens zijn er twee workshops: over de inzet van werkwijzer Mariene Monitoring in projecten en over het slimmer monitoren van Benthos.

Workshop Werkwijzer Mariene Monitoring; theorie ontmoet praktijk in Wind op Zee project. Hoe kan de WWMM effectief worden ingezet? (Ingeborg van Splunder).

De Werkwijzer Mariene Monitoring is een product van het Platform Mariene Monitoring en is bedoeld om voorbeelddocumenten, best practices, lessons learned en handreikingen met elkaar te delen en daarmee de manier van werken te optimaliseren. Ingeborg heeft vanuit twee verschillende rollen te maken met de WWMM; enerzijds als mede-ontwikkelaar, anderzijds als gebruiker. Zij vertelt tijdens de workshop dat zij in haar rol als projectleider Wind de WWMM anders toepast dan dat ze oorspronkelijk had gedacht. De vraag aan de deelnemers aan de workshop is dan ook of en hoe zij de Werkwijzer toepassen en of de WWMM voldoet aan de beoogde doelstelling. Uit de discussie komen de volgende tips voor verbetering van dit product:

- Zorg voor kennisoverdracht via zowel de WWMM als via menselijk contact, die combinatie werkt het best;
- Maak de WWMM nog toegankelijker door de kern op 1 A4 samen te vatten en vervolgens links te plaatsen naar achterliggende informatie;
- Maak de documenten ook beschikbaar voor externe partijen;
- Stel de belangrijkste onderdelen verplicht;
- Sluit aan/ verwijst naar de WWAO en PRINCE2 voor zaken die te maken hebben met algemeen projectmanagement.
- Identificeer de belangrijkste afnemers van deze kennis (WVL, CIV, EZ, zoet/zout) en zorg dat de WWMM bij hen bekend is en door hen wordt geactualiseerd.

Workshop Slimmer monitoren van Benthos

Dennis van Schaardenburg meldt terug over de workshop over slimmer monitoren van Benthos. Zou het niet beter zijn om meer naar een landelijke monitoring van benthos te gaan. Daarvoor is het allereerst belangrijk om de vraag scherp te krijgen. Gaat het over systeem of over effecten? Daarbij is deskundig opdrachtgeverschap belangrijk. Misschien kunnen we tot een virtuele expertgroep komen voor benthos onderzoek om elkaar advies te geven. Het voorstel is om een 'benthos special' bijeenkomst te organiseren met EZ, RWS en externe partijen. Na de zomer gaat dit gebeuren.

MWTL - Suzanne Stuijzand

Het MWTL kampt volgens Suzanne met een imagoprobleem, het zou 'afgebrokkeld zijn, niet meer zoals het was. Suzanne geeft aan dat er wel scherper dan voorheen gekeken wordt naar wat we nodig hebben en dat er specifiekere gemeten wordt. Het MWTL is, naast de wettelijke eisen vanuit KRW, KRM, N2000 etc, bijvoorbeeld meer gericht op de informatiebehoefte van monitoringprojecten op zee.

Suzanne Stuijzand licht de huidige stand van zaken van het MWTL toe

Via het NIS kan alle informatie die landelijk is gevraagd geraadpleegd worden. Het is informatie, geen data. Dit moet bouwstenen leveren voor beheer. De url is <https://nis.rijkswaterstaat.nl>. (Zie sheets voor exacte url). Deze database is alleen vanuit RWS toegankelijk.

Suzanne geeft aan dat er 1x per jaar een nieuwsbrief uitkomt waarin de nieuwe ontwikkelingen m.b.t. MWTL staan. Meld je aan bij Suzanne als je deze nieuwsbrief wilt ontvangen.
Suzanne.stuijzand@rws.nl

Lisette Enserink – Joint Monitoring Program

Het sleutelwoord bij dit programma is verbinden. Samenwerking gebeurt op het gebied van scholing, kalibreren, in elkaars keuken kijken, assessments doen. Gezamenlijk programmeren

gebeurt nu ook. Er is een vrij toegankelijke metadatabase (zie presentatie voor link.) Ook wordt er nagedacht over efficiëntere inzet van materiaal en middelen. Bijvoorbeeld door het combineren van verschillende metingen met 1 schip.

Lisette zoekt klanten die hier graag mee verder willen, ben je geïnteresseerd, neem dan contact op met Lisette Enserink. Op de website informatiehuismarien.nl/ (kies projecten, joint monitoring programme) staat meer informatie.

Tweede Workshopronde

Vervolgens gaan de deelnemers aan de slag in twee workshops over de monitoringsagenda (goede terugmelding ontbreekt, ik heb de flappen gebruikt) en over samenwerking tussen RWS en opdrachtnemers.

Leren met de monitoringsagenda (Serge Rotteveel)

Het Informatiehuis Marien liet in haar workshop zien hoe de monitoringsagenda kan worden gebruikt om raakvlakken tussen de projectmonitoring en reguliere monitoring te visualiseren. Vooral het Project Mainport Rotterdam-Natuur Compensatie Voordelta (PMR-NCV) toont goed aan hoe projectmonitoring - waar zinvol - geïntegreerd kan worden met de reguliere monitoring. Ook bij deze workshop konden we weer leren van elkaar:

- de monitoringsagenda is bruikbaar om projectmonitoring met reguliere monitoring te verbinden, maar dan is het goed om meerjarig vooruit te plannen;
- Neem in de contracten al mee wat externe partijen tbv de monitoringsagenda moeten opleveren;
- Maak meer podium voor de monitoringsagenda, opdat het vroegtijdig wordt meegenomen in projecten
- Zorg voor regelmatig contact tussen project en reguliere monitoring

Rollen, taken en onderlinge verwachtingen in de samenwerking tussen RWS en opdrachtnemers (Carola van Gelder en Mennobart van Eerden)

De evaluatievragen waren bekend, de partijen deskundig en de planning realistisch. Toch was er aan het einde van de evaluatie sprake van onverwacht extra werk voor zowel Rijkswaterstaat als marktpartijen. Hoe kunnen we dat in de toekomst voorkomen? Dat was de centrale vraag in de workshop rondom de evaluatie van de Zandmotor en PMR. In de discussie kwamen de volgende succesfactoren voor een succesvolle samenwerking naar voren:

- Start vroeg in het proces met de analyse, voer eventueel een 'proef' evaluatie uit. Op deze manier komen alle betrokken partijen zo snel mogelijk in hun rol.
- Splits de verantwoordelijkheid voor het leveren van inhoudelijke kennis ten behoeve van de evaluatie vragen (onderzoek) en het uiteindelijk beantwoorden van de evaluatie vragen (beleid).
- Zorg voor een integrator voor de rapportages vanuit onderzoek en beleid, zodat duidelijk is wie er verantwoordelijk is voor eenduidigheid in inhoud, toon en planning.
- Zorg voor regelmatige uitwisseling tussen de twee sporen van onderzoek en beleid.